

Jaarverslagen werkgroepen IVN-Gooi

1. Werkgroep: IVN Heemtuin Educatie
2. Werkgroep: Doe Het Zelf Wandelingen
3. Werkgroep: Gezond in het Groen
4. Werkgroep: Communicatie
5. Werkgroep: Laarder Wasmeer
6. Werkgroep: Monnikenberg – de Groene Schakel
7. Werkgroep: Jeugd
8. Werkgroep: Floragroep
9. Werkgroep: Weekend
10. Werkgroep: Publieksexcursies
11. Werkgroep: Schaapskooi
12. Werkgroep: Natuurcursussen
13. Werkgroep Contacten
14. Werkgroep Gidsenopleiding en nascholing

1. Werkgroep Heemtuin educatie

De werkgroep bestaat uit de IVN-leden Jenny Brook, Ella van Dongen, Aad Kop, Maartje Hogenboom, Wouter Nugteren en Else Stekelenburg. We worden in de tuin ondersteund door enkele niet bij het IVN aangesloten natuurliefhebbers: Jeltje Lijnberg en Erick Groothedde. Nieuwe vrijwilligers zijn altijd welkom.

Als werkgroep zijn we actief in de heemtuin van De Stichting Wilde Planten Blaricum, direct naast de Algemene Begraafplaats van Blaricum. We verzorgen er natuur- en milieueducatie, doen het tuinonderhoud en de inventarisaties. Door middel van miniatuurlandschapjes die representatief zijn voor de Gooise natuur, geven we bezoekers een beeld van de rijkdom van de oorspronkelijke lokale natuur. De Gooise heemtuin is het gehele jaar vrij toegankelijk. Paden, ontsluiten de tuin, ook voor rolstoelgebruikers.

De werkgroep is op woensdagochtenden aanwezig van eind maart/begin april tot begin november, steeds van 9.30 tot 13.00 uur. Bezoekers kunnen een rondleiding krijgen, of op aanvraag, ook op andere momenten. Bij onze fysieke afwezigheid nemen informatiepanelen en steeketiketten het educatieve stokje over en dat blijkt, volgens de reacties van het publiek, heel goed te werken. De informatiepanelen en steeketiketten worden per groeiseizoen actueel gehouden. Ondanks de wat verborgen ligging ontvangen we, zeker in de weekenden veel vaste bezoekers. De meesten zijn geïnteresseerd in de planten, anderen vinden in de tuin een aangenaam rustpunt in de dagelijkse hectiek. Natuur geneest, ook hier!

Voor de tweede keer kregen we bezoek van afdeling Gooi Noord van Groei & Bloei. Onze heemtuinblog leverde leuke contacten op met het tijdschrift van de Vereniging van Vrienden van het Gooi en het glossy Gooise Magazine TamTam.

In de wintermaanden geldt winterrust. We zijn dan niet actief in de tuin, maar knappen thuis de informatiepanelen en steeketiketten op voor het komende groeiseizoen. Halverwege de winter zoeken we elkaar op om de onderlinge contacten aan te halen en het komende werkseizoen te bespreken. We hebben een gezellige ploeg en een fijne onderlinge samenwerking.

Als leden van de werkgroep kennen we de tuin als geen ander. We laten ons graag verrassen door de spontane komst, zo nu en dan, van nieuwe soorten. De reeks gortdroge zomers waarmee we te maken hadden lieten een andere kant zien. Waterpartijen vielen droog en moesten aan het infuus.

Bepaalde planten verplaatsten zich op eigen kracht naar gunstiger plekken binnen de tuin, dat is bij ons niet ongebruikelijk, maar andere soorten verdwenen door de droogte zo geruisloos uit beeld dat we ze pas misten na vergelijking van de inventarisatielijsten van

voorgaande jaren. Kwekerij Kas & Co in Kortenhoef stak de helpende hand toe door ons aan vervangende planten te helpen.

De Gooise Heemtuin biedt onderdak aan gemiddeld 230 verschillende bloeiende planten, ongeveer 50 soorten korstmossen en 50 soorten mossen. Per saldo hebben we een prachtige tuin met een grote verscheidenheid aan plantensoorten, vogels, insecten en amfibieën. De rijkdom aan paddenstoelen wisselt sterk per jaar.

Eind maart, direct na de winterstop kijken we weer vol verwachting uit naar wat de heemtuin in het nieuwe seizoen te bieden heeft. Het plezier dat we zelf aan de rijkdom van de tuin beleven willen we graag met onze bezoekers delen. We sloten het werkseizoen 2022 af met een gezamenlijk bezoek aan de Floriade in Almere.

2. Werkgroep: Doe Het Zelf Wandelingen

Na twee jaar met de belemmeringen van de Covidperiode zijn de activiteiten van de werkgroep doe-het-zelf-wandelingen (DHZ) weer actief opgepakt. Er is geïnventariseerd wie hieraan een bijdrage wil leveren, er zijn nu 10 werkgroep leden.

Besloten is om de subgroep voor het nalopen van bestaande wandelingen en de subgroep IVN-Route App onder 1 naam samen te voegen in de werkgroep IVN DHZ/Route App die gecoördineerd wordt door Joke Calis en Veronica van der Meer.



26 Natuurbrug Laarderhoogt

Op de website IVN Gooi en Omstreken staan nu 27 tochten, waaronder:

- 2 fietstochten
- 2 speurtochten voor kinderen
- 4 routes door de stedelijke omgeving
- 1 geocaching route "Bij de grens van Gooi en Sticht" op het landgoed Eindegooi
- 1 audiotour "Ode aan de boom" die deel van de bestaande GNR- wandelroute Spanderswoud en Kamphoeve volgt
- 8 wandelingen voor de IVN-route App

Op onze website (<https://www.ivn.nl/afdeling/gooi-en-omstreken/doe-het-zelf-wandelingen>) staat deze kaart waarop het vertrekpunt van elke route is aangegeven.

Vanaf deze website kan de route en indien beschikbaar de gps-track gedownload worden. Let wel: er kunnen kleine verschillen zitten tussen de originele DHZ-wandelingen en de wandelingen in de Route App.

Route App wandelingen:

- Wandeling in de omgeving van de Gooise Heemtuin, Blaricum
- Rondom Muiderberg
- (Rolstoel-) Wandeling Naarden Vesting
- Smithuyser en Cronebos
- Wandelroute bij theehuis 't Bluk, Laren
- Gijzeveen en Cruisbergen
- Zonnestraal
- Audiowandeling Gooise heides van station naar station



Via de app op je telefoon zijn deze routes gemakkelijk te volgen. Onderweg zijn er pop-up teksten en foto's met uitleg op verschillende punten tijdens de wandeling.

3. Werkgroep: Gezond in het Groen

In deze werkgroep richten wij ons op groene activiteiten voor mensen die zelf niet (meer) zo makkelijk buiten komen, zoals ouderen en mensen met een beperking. Hiermee sluiten we aan bij het landelijke IVN-thema Natuur en Gezondheid. Voor een optimaal bereik haken we aan bij zorgorganisaties en landelijke initiatieven als Gezond Natuur Wandelen en Fietsen alle Jaren.

Dit jaar zetten de volgende mensen zich in voor onze doelgroepen: Bep ten Berge, Rob Le Febre, Tjepkje Gersjes, Ella van der Lof, Philip Schmittmann, Marian Schouten, Veronica van der Meer, Joke Calis - van den Abbeele, Christine Tamminga en Helene Heckman. Dit najaar is onze werkgroep uitgebreid met vijf nieuwe natuurgidsen: Margreet Eijsink, Neill Oliemans, Jolanda van Opijnen, Chantal Fikke en Lishe Los.

Vivium

Onze werkgroep is benaderd door een activiteitenbegeleidster van zorgcentrum Johanneshove van Vivium. Zij wil graag wil graag brainstormen over een themaweek over de natuur. De afspraak is – na een paar keer verzetten – doorgeschoven naar begin 2023.

Slootjesdag voor volwassenen

Slootjesdag voor volwassenen is dit voorjaar uitgeprobeerd, maar leverde slechts één aanmelding op. De activiteit wordt in 2023 opgepakt door de werkgroep natuurcursussen.

Riksja en duofiets

Er is dit jaar weer volop gefietst met de twee riksja's van *Fietsen alle Jaren* vanuit De Egelantier en St. Joseph. Ook met de duofiets van De Egelantier konden we veel mensen een mooie rit door de natuur bieden. Helaas wel met de nodige technische hobbels. We zijn dan ook dolblij met de nieuwe duofiets én met de komst van natuurfietsgidsen Jolanda en Chantal.

Gezond Natuur Wandelen

De wandelgroep op maandagochtend draait als een tierelier. Elke week lopen ca. 20 mensen over Zonnestraal en de Hoorneboegse Heide onder leiding van één of twee gidsen: Rob, Tjepkje, Bep, Christine, Helene, Ella en (nieuw!) Margreet. Regelmatig melden zich nieuwe wandelaars. De reacties zijn en blijven zeer positief.

Contact en uitwisseling

IVN De Bilt, werkgroep Grijs, Groen en Gelukkig zocht dit jaar contact met ons. Veronica heeft ze uitgebreid te woord gestaan. Mogelijk volgen er meer contacten als in 2023 de banden tussen IVN 't Gooi en de IVN-afdelingen in Utrecht worden aangehaald.

4. Werkgroep: Communicatie

Communicatie

Werkgroepleden: Robert Bekenkamp (website), Ella van Dongen, Fred Jansen, Maartje Hogenboom (coördinator), Harm Klinkenberg, Jaap van der Vliet en Joke Calis.

De Grote Ratelaar verscheen in 2022 vier keer. De Grote Ratelaar is een samenwerkingsverband van IVN en KNNV. De redactieraad bestaat uit: Jetse Jaarsma, Fred Jansen, Harm Klinkenberg, Ella van Dongen, Jaap van der Vliet, Joke Calis en Maartje Hogenboom. De Grote Ratelaar wordt zowel digitaal als per post verspreid, al naar gelang de voorkeur van de leden. We maken hiervoor gebruik van Editoo, een duurzame drukkerij. In de loop van 2022 heeft Harm Klinkenberg aangegeven niet langer deel uit te willen maken van de werkgroep. Harm, heel hartelijk bedankt voor je inbreng gedurende vele jaren. Gelukkig mogen we af en toe nog een beroep op je doen voor foto's! En ook Jaap van der Vliet stopt met zijn bijdragen voor de Grote Ratelaar. Dus Jaap ook heel hartelijk bedankt voor al je werk! Ook hier geldt dat we indien nodig een beroep op je kunnen doen. De dubbele fotopagina's in de Ratelaar worden in het vervolg gemaakt door Aad Kop, welkom Aad.

De persberichten worden momenteel door Maartje Hogenboom verstuurd.

Facebook: gaat steeds beter draaien en levert duidelijk meer publiciteit op voor de verschillende activiteiten van onze vereniging.

Robert Bekenkamp plaatst berichten, foto's e.d. op de website en Facebook, maar dan moet het wel worden aangeleverd, hiervoor ligt niet alleen verantwoordelijkheid bij de werkgroepen, maar ook bij de individuele leden.

PR en Verkoop, werkgroepleden zijn: Robert Bekenkamp, Ella van Dongen (coördinator), Greet Harinck, Marijke Vooren, Nanda Vermeulen en Joke Calis. De PR groep is dit jaar twee keer in actie gekomen.

Zoals altijd hebben wij met onze kraam gestaan op de feestelijke twee dagen waar GNR zijn jubileum vierde tijdens het tweedaagse Schaapscheerderfeest. Het werd heel goed bezocht en voor de gelegenheid waren er veel meer kramen. We stonden naast onze werkgroep Jeugd en samen trokken we veel publiek.

De tweede keer was bij de Groene Afslag. Een van de studenten van onze gidsenopleiding had daar een markt georganiseerd voor groene clubs en dus waren wij er ook. Enkele van hen organiseerden een activiteit voor het publiek.

5. Werkgroep: Laarder Wasmeer

Werkgroepleden: Ijsbrand Agterhof, Robert Bekenkamp, Bertus van den Brink, Doortje van Dijk, Bert Dorlandt, Nicole van Gans, Rob Le Febre, Wouter Nugteren, Engbert van Oort, Jolanda van Opijnen, Hanneke Schreuder, Christine Tamminga, Sascia Vos, Ralph Westerman, Johan van Gans (coördinator).

In 2022 is de werkgroep met vier nieuwe leden uitgebreid, waarvan drie afkomstig uit de meest recente gidsencursus: Doortje van Dijk, Jolanda van Opijnen en Ralph Westerman. Robert Bekenkamp heeft in het verleden al in het Laarder Wasmeer gegidst en is nu opnieuw tot ons team toegetreden.

2022 begon, vanwege nog steeds corona, voor onze werkgroep in februari. Maar werd daarna bepaald een succesjaar, met in totaal toch nog 122 deelnemers. Overigens is er wel een beperking ingesteld voor het aantal bezoekers per gids, namelijk maximaal 15. Ook door de enorm toegenomen druk op de natuur door corona. Voor de gebruikelijke zondagochtenden betekent dat maximaal 2 groepen = 30 bezoekers. Kunnen we er wél 360 in een jaar halen!

De zomer was weer extreem droog. Het kleine plasje wat er nog over was van de Leeuwenkuil, zit nu helemaal vol met watercrassula. We zijn benieuwd hoe het zich daar komend jaar gaat ontwikkelen.

Gelukkig waren in augustus de Klokjesgentianen en de Kleine zonnedauw wel weer volop aanwezig. En genoeg leuke mossen en zwammen op diverse plekken. Buizerds zijn er ook altijd te horen en te zien, de Boomleeuwerik zorgde weer voor zijn speciale eigen show. Niet té hardop zeggen, maar reeën en vossen werden afgelopen jaar ook bijna iedere keer gezien. Houden zo voor komend jaar. En verder steeds meer dassensporen: pootafdrukken, graafsporen, drolletjes. Dat belooft wat!

De geiten en Schotse Hooglanders zorgen steeds voor extra sfeerplaatjes als ze zich weer eens in zo'n typische Potterachtige entourage hebben opgesteld. Zó fotogeniek. Aan de berichtgeving over de wandelingen in het Laarder Wasmeer is een item toegevoegd: bezoekers worden er op geattendeerd dat ze te maken krijgen met "soms ruig terrein met flinke hoogteverschillen; een goede conditie en vaardigheid om een stevige lange wandeling te kunnen maken zijn noodzakelijk". De klimpartijen over het hek, nodig omdat sommige sloten vast zaten, noemen we natuurlijk niet. Gelukkig zijn die ongemakken inmiddels verholpen.

Aardige toegift: een bezoeker zei eens dat ze regelmatig het rondje óm het Laarder Wasmeer deed als joggingparcours. Ze was blij verrast om te zien hoe mooi het was binnen dat hek. Het was voor haar de eerste keer dat ze met de wandeling mee ging. Wie weet wordt zij een vaste klant. En tipt ze familie, vrienden en bekenden. Mooie gelegenheid voor ons om GNR en IVN verder te promoten.

6. Werkgroep: Monnikenberg – de Groene Schakel

Gidsen: Robert Bekenkamp, Bep ten Berge, Marten Bracht, Ella van Dongen, Michaël Gründeman, Aad Kop, Rob Lefebre, Philip Schmittmann, Marian Schouten, Christine Tamminga

Van de nieuw opgeleide gidsen zijn hieraan toegevoegd: Lineke Braspenning, Marc Lucassen en Arjen Roersma. Bep heeft te kennen gegeven met de excursies te stoppen.

Op het terrein van Monnikenberg en omgeving is het laatste jaar veel veranderd. De laatste fase van de werkzaamheden rond de natuurverbindingen en de aanleg van de HOV-verbinding, samengevat in het project Voltooiing de Groene Schakel, is ingegaan. Des te belangrijker zijn de excursies in dit nu voor afgesloten terrein om aan het publiek te laten zien hoe de stand van zaken is en waarom delen zijn afgesloten.

In februari zijn de excursies op de eerste zondag van de maand na de coronastop weer van start gegaan. In totaal zijn tijdens de 11 excursies 182 mensen rondgeleid. Steeds staan er drie gidsen klaar voor wie zich bij GNR heeft gemeld. Het publiek is zeer geïnteresseerd en stelt veel vragen. De excursies geven veel duidelijkheid.

7. Werkgroep: Jeugd

Leden van de werkgroep zijn: Anneke Reijn, Annemiek Beckers, Brigitte Mohede, Ella van der Lof, Ellie Leeuwenburgh-Suter, Erik de Lange, Franca Arnold, Hilda Catsman, Ita Hoekstra, Jenny Brook, Sacia Vos, Liesbet Dirven, Yvonne Rinkel en Truus Houwers.

Het project van GNR/NME Heide-educatie in maart werd een groot succes. 17 klassen begeleidden we met in totaal 450 leerlingen.

Het Laer was in gebruik voor de opvang van Oekraïners, dus geen klassen daar dit jaar. Half mei hielpen we mee met een NME-project rond het M--gebouw aan de 's Gravelandse weg in Hilversum, voor de onderbouw van de Vondelschool. Het betrof zo'n 100 leerlingen. In juni organiseerden we voor Brandsmaschool 1 klas een slootjesexcursie in Cruysbergen.

Enkelen van ons waren actief bij het Schaapsscheerdersfeest van GNR.

Half juni hadden we een goed bezochte landelijke Slootjesdag van het IVN in Cruysbergen. Net voor de zomervakantie waren we actief bij het speelbosfeest 't Laer in verband met het 10jarig bestaan.

Half oktober was er weer onze jaarlijkse paddenstoelen speurtocht in het Spanderswoud met weer heel veel (groot)ouders met kinderen. Ook dit jaar hebben we gekozen voor zelf geformeerde groepjes zonder gids, die met een tussentijd, aan de hand van wegwijzers zelfstandig de route volgden waarbij ze regelmatig een post met weetjes of opdrachten of een gids met een verhaal of een opdracht tegen kwamen.

Heel blij zijn met drie net afgestudeerde gidsen die zich bij onze werkgroep hebben aangemeld. n.l. Chantal Fikke, Lishe Los en Josefine Blok. We maakten kennis met elkaar in november tijdens een bijeenkomst bij het Laer.

In september hielden we onze najaarsvergadering, waarin we oa. de nieuwe data voor 2023 vaststelden en besloten om onze Vroegevogels excursie weer nieuw leven in te blazen.

In oktober was er rond het M-Gebouw weer een herfstexcursie met 4 onderbouw klassen. Eind oktober deden een aantal van ons mee aan de Nacht van de Nacht.

Als laatste werkten 2 van ons mee aan de pilot van het Natuurverbandenproject van het GNR.

Ook dit jaar hebben we weer plezierig samengewerkt met GNR en NME Gooi en Vechtstreek.

Het geologisch museum heeft de samenwerking met de werkgroep opgezegd. Per 1 januari gaat Ella van der Lof het stokje overnemen van Truus Houwers als coördinator.

8. Werkgroep: Floragroep

Coördinator: Christine Tamminga

De floragroep is afgelopen jaar 12 keer op stap geweest met ongeveer 100 deelnemers. De excursie in de omgeving van de theetuin van Eemnes is vervallen vanwege de veel te hoge temperatuur om zonder schaduw in het veld te zijn. Een andere excursie was gepland op de dag die later ingevuld werd als 1000-soortendag en kon dus ook niet doorgaan. Door de droogte konden we geen bloeiende bermen bekijken voor het landelijk initiatief Mijn berm bloeit, tegenwoordig Nectarindex geheten.

De twee voorjaarsexcursies gingen vooral over de stinsenflora, terwijl we tijdens de najaarsexcursie in oktober bomen als onderwerp hadden. Het bekijken van de flora op natuurbrug Naarderhoogt op 9 september was speciaal bedoeld om van alles over planten te vertellen, vooral voor degenen die nog veel over planten willen leren.

We hadden toestemming voor een eenmalig bezoek aan het Laarder Wasmeer, 31 juli. Ondanks de weinige regenval waardoor het meer vrijwel droog stond, hebben we heel wat planten kunnen ontdekken. Het drukst bezocht was de excursie over het terrein van de oude oprit van de A27. Een gebied dat enkele jaren de kans heeft gekregen om zich spontaan te ontwikkelen maar waar in 2023 een wateropvang gecreëerd wordt omringd door nieuw ontwikkelde natuur met een fietspad.

In de Groeve Oostermeent vonden we een van de zeldzaamste soorten: de grote wolfsklauw, die half afgemaaid zijn best deed weer terrein te winnen.

9. Werkgroep: Weekend

Leden van de commissie: Maartje Hogenboom, Ans Oudshoorn, Greet Harinck, Christine en Hans Tamminga. Na het weekend heeft Greet de groep verlaten en in haar plaats is Gerd Rutten gekomen.

Het weekend dat we in 2022 hebben verzorgd was in Noord-Limburg. We hadden een rustig gelegen accommodatie, de Gunse Hoeve, gevonden in buurtschap Gun in de gemeente Swolgen. Vanhier konden we op loop- en fietsafstand verschillende natuurgebieden en landschappen bekijken.

De middag van aankomst hebben we in 't Sohr gewandeld, een wildernis in een oude Maasarm die bij hoog water fungeert als klimaatbuffer. Tijdens een lezing en de volgende dag liet een gids van IVN Maasduinen ons de impact zien van de overstromingen van de Maas en wat er in Natuurpark Ooijen Wanssum aan gedaan is om in de toekomst wateroverlast te voorkomen.

De omgeving heeft echter meer te bieden. Daarom staken we met de pont de Maas over voor een wandeling door de Hamert, een landschap gevormd door paraboolduinen en met een bijzonder karakter. Zondags fietsten we naar theetuin de Roode Vennen en werden we door IVN-gidsen in het Schuitwater – ook een oude arm van de Maas - rondgeleid. Het was een weekend vol afwisselende natuur, rust en gezelligheid.

10. Werkgroep: Publieksexcursies

Coördinator: Marijke Vooren.

In 2022 waren er iets meer excursies dan de twee voorgaande corona-jaren. Het aantal deelnemers was echter nog niet op het oude peil. Twee publieksexcursies gingen niet door bij gebrek aan aanmeldingen.

Het aantal wandelingen op verzoek was duidelijk meer dan in 2021. Dat kwam omdat andere onderdelen van de geplande dagjes uit, zoals koffiedrinken of een etentje, nu weer beschikbaar waren.

Op maandag 31 oktober was net als vorig jaar een bijeenkomst van gidsen onder leiding van Michaël Gründeman en Fred Jansen. Zij hebben de publieksexcursies voor 2023 geïnventariseerd. De jaarkalender kon daardoor al voor een deel worden ingevuld.

Publieksexcursies

Datum	Excursie	Deelnemers
27 februari	Geopark Heuvelrug excursie op landgoed Oud Naarden, gidsen Aart Monster en Jan van den Berg	7
30 april	Lente-excursie bloeiende hei en cultuurhistorie, Bussumer en Westerheide, gidsen Ella van der Lof en Yvonne Rinkel	4
8 mei	Geopark Heuvelrug fietstocht, gidsen Aart Monster en Jan van den Berg, <i>afgelast wegens te weinig deelnemers</i>	
14 mei	Rododendronwandeling Gooilust, organisatie Jan van den Berg en Bert Groefsema, gids Greet Harinck	3
24 mei	Stoeplantjessafari in Hilversum, gidsen Jenny Brook en Gerd Rutten	8
25 september	Klimaatveranderingen in het bos, gidsen Jan Portengen en Jan van den Berg, <i>afgelast wegens te weinig deelnemers</i>	
11 december	Fietsexcursie natuurverbindingen, gidsen Michaël Gründeman en Jan Portengen	9

Wandelingen op verzoek

Datum	Wandeling
18 maart	Wandeling met kinderen van de Amsterdamse organisatie 'Van het padje af' op de Tafelbergheide, gids Jan van den Berg
22 maart	Knoppentocht met de Probusclub vanaf de Groene Afslag, gidsen Ella van der Lof, Yvonne Rinkel en Sascia Vos
29 april	Wandeling met kinderen van de Amsterdamse organisatie 'Van het padje af' op de Tafelbergheide, gidsen Jan van den Berg en Marijke Vooren
8 mei	Wandeling op verzoek onder leiding van Robert Bekenkamp
19 mei	Wandeling vanaf de Groene Afslag met 30 Amsterdamse ambtenaren, gidsen Ella van der Lof en Jan van den Berg
23 mei	Wandeling met medewerkers van de BEL-combinatie rond de schaapskooi, gids Machteld Bus
2 juni	Wandeling met medewerkers advocatenkantoor op de Westerheide, gids Ella van der Lof
16 juni	Spirituele avondwandeling met leden van de Ronde Tafel, gids Lishe Los
30 juni	Wandeling met medewerkers van Wolters Kluwer op de Blaricumer heide, gidsen Jan van den Berg, Bep ten Berge en Marijke van Staveren
29 september	Excursie biodiversiteit Universiteit Leiden op de Westerheide, gidsen Michaël Gründeman, Sascia Vos en Veronica van der Meer
19 oktober	Wandeling met kinderen van de BSO op de Bussumerheide, gids Veronica van der Meer
22 november	Wandeling bij het Naardermeer met een blinde dame op aanvraag van Visio, gids Veronica van der Meer

Marijke Vooren

11. Werkgroep: Schaapskooi

Werkgroepleden: Robert Bekenkamp, Bep ten Berge, Jenny Brook, Rozenn le Buhan (GNR), Elle Burghgraaff, Machteld Bus, Yvonne Clement, Mirjam de Hiep (GNR), Ita Hoekstra, Maartje Hogenboom, Truus Houwers, Ans van der Knaap, Wouter Nugteren, Neill Oliemans, Ger Versfelt, Marijke Vooren (coördinator), Jacqueline Wolfswinkel.

Nieuwe vrijwilligers en medewerkers

De werkgroep Schaapskooi verwelkomt twee nieuwe vrijwilligers, de pas afgestudeerden gidsen Ans van der Knaap en Neill Oliemans.

Johan Griffioen heeft afscheid genomen als hoofd veeverzorging. Hij is nu regiobeheerder Noord bij GNR. Miriam de Hiep en Rozenn Le Buhan hebben zijn taken in de schaapskooi overgenomen.

Jaarprogramma

De schaapskooi is half februari weer opengegaan en open gebleven, behalve twee zondagen in maart, toen de schapen in de grote schaapskooi in Laren waren om af te lammeren (aan de Hilversumseweg). Vanaf maart waren er weer presentaties in de schaapskooi te zien, achtereenvolgens 'Vlinders', 'Gooise legendes', 'Paddenstoelen' en 'Kerstsfeer'.

Er was op donderdag 14 april lammetjes aaien in de schaapskooi met 60 kinderen van de basisschool Florencius Laren. Ze mochten in groepen naar binnen, de anderen gingen op de hei spelen. Op 18 april was het traditionele paaseieren zoeken. Dat heet nu lentefeest omdat GNR een andere koers is gaan varen wat evenementen betreft.

Op 4 en 5 juni was het schaapscheerdersfeest, uitgebreid tot twee dagen vanwege de viering van het 90-jarig bestaan van GNR. Op woensdag 15 juni was er weer een avondwandeling met de schaapskudde met gidsen Rozenn en Sascia Vos.

Er was zondag 30 oktober geen halloween in de schaapskooi. Ook dit in het kader van de nieuwe koers die het GNR heeft gekozen. Op 't laatste moment heeft GNR gevraagd of er een herfstgebeuren georganiseerd kon worden door IVN-vrijwilligers, dat was echter te kort dag. Het is de bedoeling in 't vervolg het herfstgebeuren eind oktober/begin november te organiseren. In december is de schaapskooi door GNR prachtig in kerstsfeer aangekleed.

Er is twee keer vergaderd, een keer in de grote schaapskooi in Laren en een keer in het hoofdkantoor van GNR, mét eten.

12. Werkgroep: Natuurcursussen

Werkgroepleden: Michael Gründeman, Saskia Mostard, Marijke Vooren, Robert Bekenkamp, Veronica v.d. Meer, Maartje Hogenboom (coördinator).

In 2022 hebben we vanwege de aanhoudende corona minder natuurcursussen kunnen organiseren dan we gewend zijn. In oktober kwamen we met 15 deelnemers bij elkaar voor een korte cursus/excursie onder leiding van Michael. De geplande cursus Slootjesmiddag voor volwassenen geen niet door omdat er te weinig belangstelling.

Eind van het jaar hebben een aantal pas afgestudeerde natuurgidsen belangstelling getoond voor de werkgroep. We gaan kijken hoe zich dit zal ontwikkelen, bij de laatste vergadering waren er in ieder geval twee aanwezig: Doortje en Angelique

13. Werkgroep Contacten

De werkgroep Contacten is een samenwerkingsverband van het IVN- afdeling Gooi e.o. en de KNNV afdeling Gooi. De werkgroep organiseert contactavonden die gevuld worden met een lezing en/of een interactieve cursus. De contactavonden vinden in het algemeen plaats op de derde maandag van de maanden september tot en met april. Jaarlijks wordt er door de werkgroep voor leden en donateurs van beide verenigingen een uitgaansdag georganiseerd. De activiteiten van de werkgroep worden aangekondigd in het kwartaalblad De Grote ratelaar en op de websites van IVN en KNNV. Voor mededelingen op korte termijn wordt een nieuwsbrief ingezet.

De werkgroep bestond in 2022 uit de volgende personen:

Jos Ketelaar, Theo van Mens, Jan van den Berg, Inge Brandenburg en Ellie Fluitsma

Hieronder volgt een opsomming van de activiteiten die de werkgroep in 2022 organiseerde.

Maand	Activiteit
Maart	Contactavond lezing Dick Spel over de nieuwe omgevingswet
April	Contactavond wandeling Thon Stoffelen Naardermeer
September	Contactavond lezing Hendrik Barmantlo effecten van bestrijdingsmiddelen in het aquatische systeem
Oktober	Contactavond lezing Lex Dop en Jan Simons algen en wieren
November	Contactavond lezing Ellen van Norren de wolf in Nederland
December	Contactavond lezing Lineke Braspenning Anna's Hoeve

Het totaal van de bezoekers bedraagt circa 108.

De lezingen in januari en februari zijn niet doorgedaan wegens de wereldwijde corona-epidemie. Toen alles in maart weer openging, was het te laat om nog een uitgaansdag te organiseren. Besloten werd om deze in 2023 weer door te laten gaan.

Hoogtepunten uit het lezingenprogramma waren de contactavond over de wolf in Nederland met 28 aanwezigen en de contactavond over Anna's Hoeve ook met 28 aanwezigen, waarvan velen uit de nieuwe woonwijk bij Anna's Hoeve.

In 2020 zouden we afscheid nemen van ons zeer gewaardeerde werkgroeplid Jos Ketelaar., maar helaas kon ook dat niet doorgaan. Inmiddels heeft Theo van Mens zijn lidmaatschap van de werkgroep wegens gezondheidsredenen opgezegd. We hopen dat we van beiden tijdens de uitgaansdag in 2023 passend afscheid kunnen nemen.

14. Werkgroep Gidsenopleiding en nascholing

Het cursusteam bestond uit Robert Bekenkamp, Inge Brandenburg, Michael Gründeman, Sander Koopman, Saskia Mostard en Christine Tamminga. De avonden vonden vooral plaats in de info-schuur en een enkele keer is uitgeweken naar het Comenius College. Het weekend heeft vanwege corona-perikelen pas in april 2022 plaatsgevonden in Pannerden. Op 8 oktober is de opleiding afgerond met een eindpresentatie met als thema Natuurflitsen. Een succesvolle, drukbezochte middag, waarbij aan het eind van de dag 19 nieuwe gidsen hun diploma ontvingen. Na afloop van de opleiding is het team alvast opgestart met de voorbereidingen voor een volgende cursus.

15. Werkgroep Duurzaamheid

Medio 2022 is formeel de werkgroep duurzaamheid in de IVN afdeling Gooi e.o. opgericht.

Het idee om te komen tot een werkgroep duurzaamheid is ontstaan door het besef bij een aantal IVN-leden dat de versnelling van de klimaatverandering erg groot is, de weersextremen toenemen en de biodiversiteit in de natuur sterk onder druk staat. Door duurzaam te handelen kunnen wij als mens hier een positieve invloed uitoefenen op het behouden en beschermen van de natuur. Daarom is het opzetten van een werkgroep Duurzaamheid bij uitstek relevant om dit onderwerp verder uit te diepen en dit te delen met onze leden en belangstellenden.

Als eerste actie hebben wij samen met GNR een nascholingscursus Bos en Klimaat voor de natuurgidsen met een excursie georganiseerd. Simon Klinge, schrijver van het boek Bos en Klimaat, heeft een inleiding gehouden. Met GNR is in Hilversum een route in De Zuid - Dassenbos uitgezet om de effecten van de klimaatverandering op het bos te kunnen waarnemen.

Verder heeft de werkgroep zich versterkt met een aantal IVN-leden. De werkgroep bestaat uit zeven leden, te weten; Anne Uilhoorn, Astrid Koekoek, Thijn Westermann, Arjen Roersma, Herik Barmantlo, Jan van den Berg en Jan Portengen

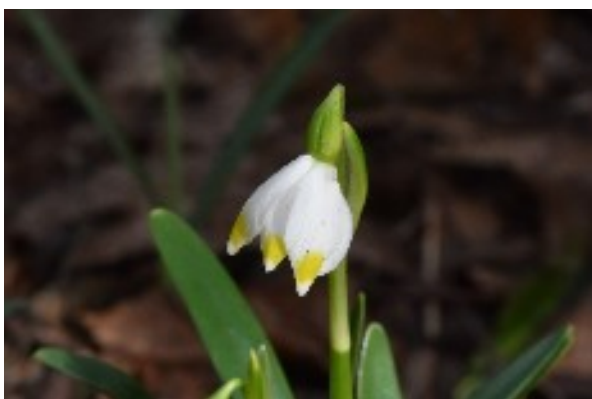
Jaarplannen werkgroepen IVN-Gooi

1. Werkgroep: IVN Heemtuin Educatie
2. Werkgroep: Doe Het Zelf Wandelingen
3. Werkgroep: Gezond in het Groen
4. Werkgroep: Communicatie
5. Werkgroep: Laarder Wasmeer
6. Werkgroep: Monnikenberg – de Groene Schakel
7. Werkgroep: Jeugd
8. Werkgroep: Floragroep
9. Werkgroep: Weekend
10. Werkgroep: Publieksexcursies
11. Werkgroep: Schaapskooi
12. Werkgroep: Natuurcursussen
13. Werkgroep Contacten
14. Werkgroep Gidsenopleiding en nascholing

1. Werkgroep: IVN Heemtuin Educatie

De activiteiten zijn in 2023 naar verwachting gelijk aan die van 2022. We werken verder aan de unieke tuin waarop we trots zijn. Waar mogelijk werken we samen met passende partners.

Namens de Werkgroep Heemtuin Educatie,
Wouter Nugteren, coördinator



2. Werkgroep: Doe Het Zelf Wandelingen

Er is 1 fietsroute in ontwikkeling te weten:

Fiets route van NS station Naarden-Bussum naar
Singer



Dit voorjaar van 2023 hebben we gepland om 9 bestaande routes te actualiseren. We beginnen met de routes die van 2018 of ouder zijn. Daarnaast gaat de werkgroep meer routes geschikt maken voor de IVN-Route App. Op den duur is het de bedoeling dat alle routes via de App benaderbaar zijn. Op de website is duidelijk te zien welke routes al voor de Route App beschikbaar zijn.

Veronica van der Meer en Joke Calis

3. Werkgroep: Gezond in het Groen

Plannen voor 2023

- Activiteit met zorgcentrum Johanneshove van Vivium
- Wandel- en fietsactiviteiten met ouderen.
- Shinrin yoku (bosbaden)...
- GezondNatuurWandelen Hilversum bestaat 5 jaar.
- Deelnemen aan denktank van GGD voor nascholing van huisartsen. Hiervoor hebben we al in 2021 onze medewerking toegezegd. Het wachten is op afspraken voor accreditatie.

Coördinatoren Gezond in het Groen

Philip Schmittmann, 06 51 40 14 36, philipschmittmann@gmail.com

Marian Schouten, 035 6248 571, schouten.m@planet.nl

4. Werkgroep: Communicatie

In 2023 zal de redactieraad weer zorgen voor 4 mooie Grote Ratelaars. Heeft u een (idee voor) een artikel voor de Grote Ratelaar, dan kunt u dat sturen naar groteratelaarivnknnvgooi@gmail.com

We blijven ons inzetten voor de website en Facebook, waarbij we berichten, foto's e.d. van alle leden goed kunnen gebruiken.

Ook in 2023 zal het team van Ella met de kraam bij de wandelingen of evenementen aanwezig zijn. We kunnen hiervoor nog steeds hulp gebruiken. Het assortiment verkoopartikelen wordt steeds aangepast en uitgebreid, waarbij veel aandacht is voor duurzame materialen.

5. Werkgroep: Laarder Wasmeer

Voor 2023 houden we alles zoals het al zo lang succesvol is: iedere 3^e zondag van de maand, start om 10:00 bij 't Bluk. En we laten ons voor een belangrijk deel leiden door wat er op dát moment te zien en te beleven is.

Johan van Gans

6. Werkgroep: Monnikenberg – de Groene Schakel

Wanneer het project geheel is afgerond, verwachting april 2023, zullen de excursies in het afgesloten terrein niet meer plaatsvinden. GNR is van mening dat de natuur voorgaat en dat de in het wild levende dieren ongestoord moeten kunnen rondlopen. Ook al komen slechts eenmaal per maand enkele groepen belangstellenden langs.

Met GNR en ook onderling zal besloten worden of de excursies over het belang van dit gebied nog gaan plaatsvinden door buiten de hekken om het verhaal te verduidelijken. Voor de gidsen en de deelnemers is de charme van het betreden van een afgesloten gebied verdwenen. Het is afwachten wat na april gaat gebeuren.

7. Werkgroep: Jeugd

Naast de bekende activiteiten zoals de Sloopjesdag en de paddenstoelen speurtocht en de Nacht van de Nacht, gaan we weer een Vroege Vogelsexcursie doen en een activiteit met Bodemdiertjes in september aanhakend aan het landelijke thema Bodemdiertjes. Daarnaast doen we weer mee met het Ontdek de Gooise heide project van GNR/NME en draaien we mee met de pilot van het project Natuurverbindingen van het GNR/NME en met het definitieve project.

We zijn ook gevraagd actief te zijn bij speelbosfeest in het speelbos't Laer wat jaarlijks gaat plaatsvinden een week voor de zomervakantie. Ook de excursies rond het M gebouw gaan weer plaatsvinden. Daarnaast hopen we weer vragen voor een excursie/natuurles te krijgen van scholen die het groepsverblijf het Laer bezoeken en van scholen die zich rechtstreeks tot ons wenden.

8. Werkgroep: Floragroep

Floragroep IVN 't Gooi 2023: onderstaande data zijn onder voorbehoud. Als je een keer mee wilt graag van tevoren aanmelden via: floragroep@ivngooi.nl

Datum	tijd	2023	verzamelpunt
12-03-23	10.00	Hilverbeek/Jagtlust	parkeerterrein Hilverbeek, Leeuwenlaan 's-Graveland
02-04-23	10.00	Tuin kasteel Sypesteyn	Nieuw Loosdrechtsedijk 150, Loosdrecht
21-05-23	10.00	Laegies Kamp	Parkeerterrein Buss FootballClub en bij het toegangshek aan het fietspad
11-06-23	10.00	Cruysbergen	Waldenlaan Bussum, parkeergelegenheid beperkt
25-06-23	10.00	Oppad, Kortenhoef	waar Emmaweg en Zuidereind bij elkaar komen, aan de zuidkant
09-07-23	10.00	Hilversums Wasmeer	bij het hek van het Cronebos, Lage Vuurscheweg Hilversum
23-07-23	10.00	Bert Bospad	parkeerplaats, Kanaaldijk
06-08-23	10.00	vanaf Theetuin Eemnes	Meentweg 131, 3755 PD Eemnes
20-08-23	10.00	Natuurbrug Crailo	parkeerplaats Restaurant Robert, Spanderslaan 1 Hilversum
03-09-23	10.00	Muiderberg	bij de sluis
22-10-23	10.00	in Hilversum	nog nader te bepalen
27-12-23	10.00	ergens in stedelijke omgeving	Oudejaarsplantenjacht, nog nader te bepalen waar

9. Werkgroep: Weekend

Op 8-10 september 2023 gaan we opnieuw op stap. Dit keer in een omgeving waar we nog niet eerder zijn geweest: vlak bij Burgh Haamstede op Schouwen Duiveland. Opgeven is mogelijk via Ans Oudshoorn, ansoudshoorn@ziggo.nl.

10. Werkgroep: Publieksexcursies

Jan van den Berg gaat de taken van de werkgroep excursies overnemen, te beginnen met de wandelingen op verzoek. **. De aanvragen voor wandelingen op verzoek kwamen toch al bij hem binnen. Het blok met mailadressen van actieve gidsen is opgeschoond en naar Jan opgestuurd.

In de loop van 2023 zal de jaarkalender publieksexcursies verder worden ingevuld. Overleg met Jan van den Berg over de taakverdeling. Aanmeldingen voor de excursies lopen niet meer via de coördinator excursies, maar gaan rechtstreeks naar de gids. Publicatie van de jaarkalender op de site is geen optie, daarvoor zijn er steeds te veel veranderingen. Er zal worden getracht de wandelingen per kwartaal te publiceren in de Grote Ratelaar.

De bekendmaking van de excursies bij het grote publiek blijft een probleem. Overleg met de werkgroep Communicatie zou daar mogelijk verbetering in kunnen brengen.

**Note: Jan van den Berg neemt alleen de wandelingen op verzoek over.

11. Werkgroep: Schaapskooi

Het vrijwilligersrooster voor het eerste kwartaal 2023 is klaar. We weten nu al dat de kooi de eerste drie zondagen van maart dicht zal zijn omdat de schapen dan in de grote kooi in Laren zijn om af te lammeren. Voor 2023 zijn de volgende presentaties gekozen: 'Stenen op de hei', 'Bijen', 'Vogels', 'De wolf', 'Oogst en Erfgooiers, dag van het werkpaard' en 'Overwinteren'.

Het plan is om in juni weer een avondwandeling met de schaapskudde te organiseren. Op maandag 10 april is het Lentefeest. De data van het schaapscheerdersfeest en de herfstactiviteit zijn nog niet bekend.

12. Werkgroep: Natuurcursussen

We zijn van plan de volgende natuurcursussen te houden in 2023:

- Ecologische verbindingen
- Natuurschetsen (3x)
- Eten uit de tuin
- Slootjesdag voor volwassenen
- Paddenstoelen
- Diersporen

De genoemde cursussen moeten nog verder uitgewerkt worden, zie hiervoor de website en nieuwsbrief.

13. Werkgroep Contacten

Voor 2023 zijn een paar activiteiten die in 2022 niet konden doorgaan, doorgeschoven. Aangezien de meeste mensen gevaccineerd zijn en corona voor de meeste mensen is uitgemond in een flinke griep, is er goede hoop dat er geen lockdowns meer zullen volgen en het voorlopig vastgestelde programma voor 2023 door kan gaan.

Voorlopig programma:

- Januari: Stadsecoloog planten en dieren in de stad.
Februari: Mark Siepman de bodem van het voedselbos
Maart: Martin Stevens hoe maak je een tuin met wilde planten
April: Hendrik Barmantlo, excursie effecten van bestrijdingsmiddelen in het aquatische milieu
10 juni: uitgaansdag naar de Hatertse vennen en Grave

Voor het tweede halfjaar zijn er wel plannen voor lezingen, maar deze zijn nog niet vastgelegd.

14. Werkgroep Gidsenopleiding en nascholing

Normaal gesproken volgt na een cursus een korte pauze voor de voorbereidingen opgestart worden voor een volgende natuurgidsenopleiding. Door corona is de vorige cursus later begonnen dan gepland en hebben veel mensen zich opgegeven als geïnteresseerden. Daarom heeft het team besloten in september 2023 weer te starten met een ngo. De voorbereidingen zijn opgestart.

Naar aanleiding van de evaluatie van de cursisten en het team wordt het programma nogmaals bekeken en aangepast.

In 2022 konden natuurgidsen van IVN en KNNV deelnemen aan de nascholingscursussen:

- Winterkenmerken loofbomen (november 2021-februari 2022): 17 deelnemers
- Bos en klimaatverandering (april 2022): 23 deelnemers
- De levende bodem (september-oktober 2022): 22 deelnemers

1415. Werkgroep Duurzaamheid

Klimaatcursus.

Februari t/m mei 2023

Zes woensdagavond bijeenkomsten en twee excursies (ma en za.):

22 feb.	Introductie.
01 mrt.	Systeem aarde.
22 mrt.	Invloed van de mens op het klimaat.
29 mrt.	Invloed van het klimaat op de mens.
17 apr.	Excursie Bos en Klimaat.
19 apr.	Systeemverandering.
10 mei	Klimaatactieplan, afsluiting en evaluatie.
13 mei	Workshop Storytelling i.c.m. natuurbeleving, door Roos Rijcken.

Lezingen/excursies voor tweede helft 2023 en verder

- Za. 20 mei Praktijk excursie waterleven door Anne Uilhoorn en Henrik Barmantlo
- September: Klimaat en ecologie.
- November: Consumptie (N&D*).

**N&D is thema uit de IVN-kalender Natuur & Duurzaamheid*